महाराष्ट्र शासन

अपारंपारिक ऊर्जा निर्मिती धोरण - 2020

पार्श्वभूमी व उद्दिष्ट्ये

➢ **पार्श्वभूमी**

1. नवीन व नवीकरणीय (अपारंपारिक) ऊर्जा धोरणाची सुरुवात 1995 पासुन, ऊर्जा धोरण - 2015 लागू.
2. मार्च - 2020 अखेर पर्यंत कार्यान्वित क्षमता **9,305 MW** झाली असून **2,123 MW** क्षमतेचे प्रकल्प प्रगतीपथावर.
3. मा.आयोगाद्वारे (MERC) निर्धारित केलेल्या नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा खरेदी बंधानाशी संलग्नित.

➢ **उद्दिष्ट्ये**

1. केंद्र शासनाच्या धोरणातील उद्दिष्टांना लक्षात घेऊन पुढील पाच वर्षात (मार्च-2025 पर्यंत) **17,385 MW** इतकी पर्यावरणपूरक वीज क्षमतावृद्धी आस्थापित करणे.
2. राज्यातील गुंतवणुकीस सहाय्यभूत धोरणाद्वारे रोजगाराच्या संधी व गुंतवणूक वाढीस मदत करणे.

अनुज्ञेयता व मार्गदर्शक तत्वे

महाराष्ट्र शासन

➢ अनुज्ञेयता

1. नोंदणीकृत कंपन्या, शासकीय संस्था, भागीदारी संस्था, खाजगी, सहकारी संस्था, शेतकऱ्यांचे गट हे प्रकल्प आस्थापित करण्यास अनुज्ञेय.
2. शासन सहभागीत / अनुदानित प्रकल्पांची निवड MSEB होल्डिंग कंपनीद्वारे स्थापित समितीच्या माध्यमातून;

   (समिती - अध्यक्ष : मा. मंत्री (ऊर्जा), सदस्य : प्र. स. (ऊर्जा), अ. व व्य. स्नाचालक, महावितरण, महापारेषण, महानिर्मिती व सदस्य सचिव : महासंचालक, महाऊर्जा)

➢ मार्गदर्शक तत्वे

1. सुकाणू अभिकरण म्हणून महाऊर्जाद्वारे धोरणाची अंमलबजावणी.
2. अपारंपरिक उर्जा प्रकल्पांची **पारेषण संलग्न** तसेच **पारेषण विरहित प्रकल्प** म्हणून विभागणी.

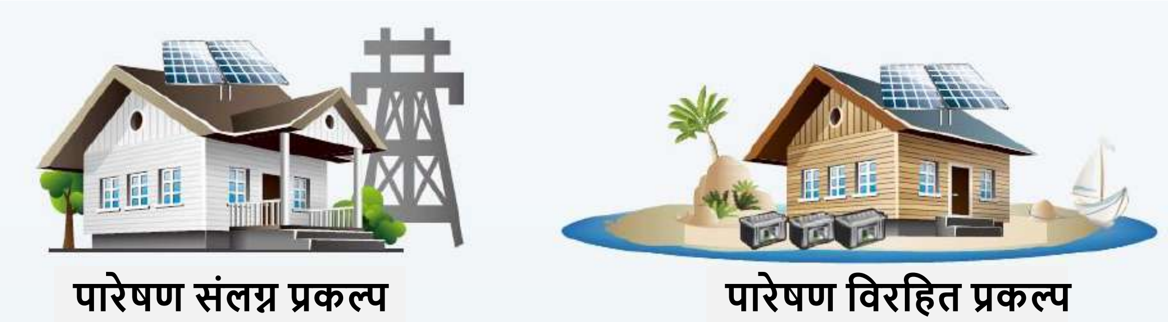

3. अंमलबजावणी
   1. सर्व पारेषण संलग्न प्रकल्प : **महावितरण**
   2. सर्व पारेषण विरहीत प्रकल्प : **महाऊर्जा**

अनुज्ञेयता व मार्गदर्शक तत्वे

महाराष्ट्र शासन

4. साठवण क्षमता अंतर्भूत करुन संकरित (Hybrid) प्रकल्प विकसित करण्याला प्राधान्य
5. 2015-16 च्या धोरण कालावधीतील प्रकल्पांना :
   I. नोदणी पत्र झालेल्या प्रकल्पांना 3 महिन्याच्या आत नोंदणी करण्याची मुभा
   II. प्रोत्साहनात्मक बाबींचा लाभ नवीन धोरण जाहीर झाल्यापासून 1 वर्षाच्या आत प्रकल्प कार्यान्वित केल्यास अनुज्ञेय
6. सर्व शासकीय, निमशासकीय इ. विभाग, कार्यालये, संस्था यांच्या मार्फत राबविण्यात येणाऱ्या सर्व अपारंपारिक ऊर्जेच्या कार्यक्रमाची माहिती महाऊर्जास देणे बंधनकारक.
7. निधीची तरतूद - केंद्र शासनाचे अनुदान / हरित ऊर्जा निधी / राज्य शासन / विशेष धारक योजना / आदीवासी उपयोजना / अतिरिक्त वीज विक्रीकर (ToSE) / जिल्हा विकास निधी / अनुज्ञयतेनुसार आमदार/ खासदार निधी इत्यादी स्त्रोतांच्या माध्यमातून.
8. आवश्यकतेनुसार प्रचलित धोरणान्वये महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाची मान्यता घेणे बंधनकारक.
9. प्रथम येणाऱ्यास प्रथम प्राधान्य तत्वावर योजना लागू (उपलब्ध आर्थिक सहाय्य वितरण).

प्रस्तावित सुविधा

महाराष्ट्र शासन

1. विविध शासकिय परवानग्या, मान्यता, संमती इ. महाऊर्जाद्वारे एकल खिडकी वेब प्रणालीद्वारे
2. कागदपत्रे व विहित शुल्क जमा केल्यानंतर नोंदणीपत्र संगणकाद्वारे तत्काळ उपलब्ध.
3. रु. 1,500 कोटींवरील प्रकल्पांसाठी महाऊर्जाद्वारे मदतीकरिता सहाय्य अधिकारी.
4. विहित कालावधीत प्रकल्प पूर्ण करण्याच्या दृष्टीने, महाऊर्जाद्वारे मासिक / त्रै-मासिक आढावा
5. 25 MW वरील प्रकल्पांसाठी प्रधान सचिव (ऊर्जा) यांच्या अध्यक्षेखाली सुकाणू समिती
6. तांत्रिक व्यवहार्यतेच्या आधीन राहून कोणत्याही पूर्वाग्रहाशिवाय ग्रीड कनेक्टीव्हीटी.

जमिनीची उपलब्धता

महाराष्ट्र शासन

प्रकार १:-	राज्य शासनाच्या विविध संस्था, कंपनी, महामंडळ, सार्वजनिक उपकम, प्रशासकीय विभाग, नागरी व स्थानिक स्वराज्य संस्था, विद्यापीठे इ. (महसूल विभागाच्या मालकीची व ताब्यातील जमीन वगळून) च्या मालकीच्या व महसूल विभागाच्या मालकीच्या परंतु भाडेपट्टयाने दिलेल्या जागा.
प्रकार २:-	महसूल विभागाच्या मालकीची व ताब्यातील जागा.
प्रकार ३:-	खाजगी वा केंद्र शासन, केंद्रिय संस्था/ महामंडळे/ सार्वजनिक उपक्रमे, आयुध निर्मिती कारखाने, संरक्षण दल इ.च्या मालकीच्या वा ताब्यात असणा-या जमीनी.

1. **राज्य शासनाच्या विविध संस्था, कंपनी, महामंडळ, विद्यापिठे, इ. मालकीच्या व महसुल विभागाच्या मालकीच्या परंतु भाडेपट्ट्याने दिलेल्या जमीनी -**
   a. सदर जागा खरेदी / भाडेतत्वावर / भाडेपट्टी करारावर अथवा महसुलाची वाटणी तत्वावर उपलबध
   b. विशेष हेतू वाहन (SPV) निर्माण करुन उपभाडेपट्टयाने जागा देण्याची मुभा
   c. स्थानिक स्वराज्य संस्थाच्या जागेबाबत अधिकार -
      I. 15 एकर पर्यंत ग्रामपंचायत स्तरावर
      II. 15 ते 25 एकर पर्यंत पंचायत समिती स्तरावर
      III. 25 एकर पेक्षा जास्त जिल्हापरिषद स्तरावर
   d. निर्मीत विजेच्या पारेषणा करीता, शीघ्र सिध्द गणक दराने प्राधान्याने जागेची उपलब्धता

जमीनीची उपलब्धता

महाराष्ट्र शासन

2. **महसुल विभागाच्या अखत्यारीतीतील जमीनी –**
   i. शासकीय महामंडळास जमीनीची उपलब्धता जिल्हाधिकाऱ्यांद्वारे खरेदी / भाडेतत्वावर / भाडेपट्टा करारावर (नाममात्र रु. 1 दराने 30 वर्षाकरिता)
   ii. खाजगी व्यक्तीला प्रकल्प उभारण्यासाठी विनामोबदला जागा दिल्यास, प्रकल्पातील नफयाच्या 5 टक्के हिस्सा, मोबदला म्हणून शासनास अदा.
   iii. अखंडीत जागा एकत्रिकरणासाठी, जमीन अधिग्रहणाचे अधिकार जिल्हा अधिकाऱ्यांना जमिनीच्या किंमतीच्या 30% दराने भाडेपट्टा वा अधिभार लावून मोबदला देण्याची मुभा.

3. **खाजगी वा केंद्र शासन, केंद्रिय संस्था/ महामंडळे/ सार्वजनिक उपक्रमे, आयुध निर्मिती कारखाने, संरक्षण दल इ.च्या मालकीच्या वा ताब्यात असणा-या जमीनी.**
   a. **केंद्र शासनाशी संबंधित व इतर जमीनी –**
      - ✓ दोन्ही पक्षांना मान्य पर्यायातील योग्य अटी व शर्तीनुसार जागेची उपलब्धता.
      - ✓ केंद्रिय सार्वजनिक उपक्रमांना त्यांच्या जमिनीवर विकासकांच्या माध्यमातून प्रकल्प उभारण्याची मुभा.
   b. **खाजगी जमीनी –**
      - ✓ स्व-खर्चाने / भाडेपट्टी तत्वावर / खरेदीने वा परस्पर सहमतीने एकत्रिपणे उपलब्ध करुन घेण्याची मुभा.
      - ✓ सदर जमीन, महानिर्मिती, महावितरण व महाऊर्जाद्वारे SPV / स्वतंत्र कंपनीच्या माध्यमातुन घेण्याची मुभा.

विद्यमान प्रकल्पांचे पुन:ऊर्जीकरण

महाराष्ट्र शासन

1. विद्यमान अपारंपारिक ऊर्जा प्रकल्पांना त्यांची निर्मिती क्षमता वाढीस पुन:उर्जीकरणाच्या माध्यमातून प्रोत्साहन.
2. पुन:उर्जीकरणाचे पर्यायी माध्यम –
    I. नवीन उपकरणे आस्थापित करणे
    II. विद्यमान प्रकल्पांची कार्यक्षमता वाढ करणे
    III. इतर अपारंपारिक स्त्रोतांसमवेत संकरीत करणे इ.
3. प्रकल्पातील अधिकच्या वीज निर्मितीची, अपारंपारीक प्रकल्प म्हणून गणना.
4. अधिकची वीज, वितरण कंपनीला विहीत प्रक्रीयेनुसार विकण्याची मुभा.
5. विद्यमान विद्‌युत खरेदी करार संपल्यानंतर, संपुर्ण प्रकल्पाची एकच प्रकल्प म्हणून गणना.

महाराष्ट्र शासन

पारेषण संलग्न प्रकल्प

पारेषण संलग्न प्रकल्प

महाराष्ट्र शासन

1) सौर ऊर्जा निर्मितीचे उद्दिष्ट्य (पुढील ५ वर्षाकरिता)

अ. क्र.		योजनेचे नाव	उद्दिष्ट (क्षमता मे.वॅ.)
I	A.	सौर ऊर्जेपासून वीज निर्मिती प्रकल्प	10,000
	B	ग्रीड कनेक्टेड रुफटॉप सौर प्रकल्प	2,000
II	A	शहरी, वॉटर ग्रीड, ग्रामीण पाणीपुरवठा योजनांचे ऊर्जीकरण	500
	B	लघुजल व नळ पाणीपुरवठा करण्यासाठी पारेषण संलग्न सौर पंपाचा वापर करणे	30
III		शेतकरी सहकारी संस्था/कंपनी/ गटांद्वारे, कर्जावरील व्याज परतावाच्या माध्यमातून सौर ऊर्जा निर्मिती प्रकल्प	250
IV		अपारंपारिक वीज निर्मिती प्रकल्पांसाठी एनर्जी स्टोरेज व्यवस्था	50
V		सौर ऊर्जेवर आधारित ई-वाहन चार्जिंग स्टेशनची उभारणी करणे.	50
VI		महाऊर्जाच्या स्वत:च्या जागेवर सौर / पवन सौर-संकरित ऊर्जा प्रकल्प	50
VII		एकूण	12,930

पारेषण संलग्न प्रकल्प – सौर ऊर्जा

महाराष्ट्र शासन

I. A) सौर ऊर्जेपासून वीज निर्मिती प्रकल्प (10,000 MW)

a. किमान क्षमता 1 MW (सोलार पार्क 5 MW)

b. स्पर्धात्मक निविदा, खुलाप्रवेश द्वारे विक्री तसेच निजी वापराचा पर्याय

c. ग्रीड जोडणीसाठी मानक कार्यप्रणाली (SoP)

d. प्रकल्पांना ‘उद्योग घटक’ म्हणून अनुज्ञेय ठरविल्यास नोंदणी करण्याची सुविधा

e. महाराष्ट्र प्रदूष नियंत्रण मंडळाची तसेच खनिज आढळ क्षेत्रात / जिल्ह्यात, भुविज्ञान व खनिकर्म विभागाची संमती / ना-हरकत प्रमाणपत्र घेणे बंधनकारक

f. निष्कासन व्यवस्था स्वखर्चाने

I. B) ग्रीड कनेक्टेड रुफटॉप सौर प्रकल्प (2,000 MW)

a. कोणत्याही पूर्वग्रहाशिवाय वितरण जाळ्याच्या नजीकच्या स्थळापासुन ग्रीड कनेक्टीव्हीटी

पारेषण संलग्न प्रकल्प – सौर ऊर्जा

महाराष्ट्र शासन

II. A) सौर ऊर्जेवरील शहरी तसेच ग्रामीण पाणीपुरवठा योजना (500 MW)

a. ESCO तत्वावर EESL, तत्सम संस्था किंवा विकासक कंपनीसोबत करार करण्याची मुभा
b. अर्थसहाय्यपोटी व्याज परतावा अनुदान उपलब्ध* (Interest Subsidy)

II. B) सौर ऊर्जेवरील लघुजल व नळ पाणीपुरवठा योजना (30 MW)

a. ग्रामीण भागात (5000 लोकसंखेपर्यंत) लघुजल व नळपाणी पुरवण्याकरीता 3, 5 व 7.5 एच.पी. पंपांची आस्थापना
b. प्रतिवर्ष 8,000 पंप आस्थापनेचे उद्दिष्ट्य (दरवर्षी रु.160 कोटींची आवश्यकता)

III. शेतकरी सह. संस्था/कंपनी/गट यांच्या खाजगी गुंतवणूकीतून सौर ऊर्जा प्रकल्प (250 MW)

a. शेतकरी संस्था / PACS / SHG / FPO यांच्या मालकीच्या जागेवर.
b. स्वत:चे भांडवल, जमीन तारण ठेवून किंवा खाजगी गुंतवणूकीद्वारे सहभागी होण्याची मुभा.
c. अर्थसहाय्यपोटी व्याज परतावा अनुदान उपलब्ध * (Interest Subsidy)

* एकूण प्रकल्प किंमतीच्या 75% पर्यंत अथवा घेतलेले कर्ज यापैकी जे कमी असेल, अशा कर्जाचे हप्ते नियमित परतफेड केले असल्यास त्यातील बँकेमार्फत आकारला जाणारा प्रत्यक्ष व्याजदर किंवा जास्तीत जास्त 12 टक्के प्रतिवर्ष व्याजदर यापैकी जो कमी असेल त्या व्याज दरानुसार आकारली जाणारी व्याजाची रक्कम महाऊर्जामार्फत परतावा अनुदान म्हणून प्रकल्प कार्यान्वित झाल्यानंतर तसेच प्रकल्पाचा वीज विक्री करार झाल्यानंतर पुढील 7 वर्षासाठी अर्थसहाय्यापोटी (Interest Subsidy) प्रकल्पधारक / विकासक यांना देण्यात येईल. अशा प्रकल्पांना इतर स्त्रोतांतून सोयी-सवलती अनुज्ञेय असल्यास या धोरणांतर्गत व्याज अनुदानाची रक्कम मिळणार नाही.

पारेषण संलग्न प्रकल्प – सौर ऊर्जा

महाराष्ट्र शासन

IV. अपारंपारिक वीज निर्मिती प्रकल्पांसाठी एनर्जी स्टोरेज व्यवस्था (50 MW)

a. महाऊर्जा – 20MW खासगी विकासक-30 MW

a. पीक लोड मागणीच्या वेळेस सदर वीजेचा वापर

b. वीजदराबाबत मान्यता महावितरणाकडुन

a. अर्थसहाय्यपोटी व्याज परतावा अनुदान उपलब्ध* (Interest Subsidy)

V. सौर ऊर्जेवर आधारित ई-वाहन चार्जिंग स्टेशन (50 MW)

a. खाजगी गुंतवणूकीद्वारे योजनेत सहभागी होण्याची मुभा

b. अर्थसहाय्यपोटी व्याज परतावा अनुदान उपलब्ध* (Interest Subsidy)

VI. महाऊर्जाच्या जागेवर सौर / पवन सौर-संकरित ऊर्जा प्रकल्प (50 MW)

a. प्रकल्प उभारणीसाठी जागेची उपलब्धता महाऊर्जेद्वारे

b. महावितरणद्वारे विजेची ‘मार्केट डिस्कव्हर्ड’ दराप्रमाणे खरेदी

पारेषण संलग्न प्रकल्प – पवन ऊर्जा व इतर

महाराष्ट्र शासन

2) पवन ऊर्जेपासुन वीज निर्मिती (2,000 MW)

i. शासकीय पडीक / वन जमीन भाडेतत्वावर करारावर/लिजवर जमीन घेण्याची मुभा उपलब्ध

ii. प्रकल्पांच्या जमिनीला मानीव बिगर शेती दर्जा लागु

iii. प्रकल्पांच्या आर्थिक व्यवहार्यतेसाठी ओपन एक्सेस कालावधी 10 वर्षे करण्याचा प्रस्ताव

iv. स्पर्धात्मक निवीदेद्वारे आस्थापित होणाऱ्या प्रकल्पांना मानीव नोंदणी लागु.

v. महाराष्ट्र प्रदूष नियंत्रण मंडळाची तसेच खनिज आढळ क्षेत्रात / जिल्ह्यात, भुविज्ञान व खनिकर्म विभागाची संमती / ना-हरकत प्रमाणपत्र घेणे बंधनकारक

3) ऊसाच्या चिपाडावर आधारीत (1350 MW)

i. MERC ने निश्चीत केलेल्या दराने सामंज्ञस्य करारान्वये महावितरणद्वारे वीज खरेदी

ii. उद्दीष्ट पुर्तीनंतर निविदा प्रक्रियेद्वारे वीज खरेदी करार करण्याची खरेदीदारास मुभा

iii. महाराष्ट्र प्रदूष नियंत्रण मंडळाची संमती / ना-हरकत प्रमाणपत्र घेणे बंधनकारक

4) लघुजल निर्मिती प्रकल्प (380 MW)

i. MERC ने निश्चीत केलेल्या दराने सामंज्ञस्य करारान्वये महावितरणद्वारे वीज खरेदी

ii. उद्दीष्ट पुर्तीनंतर निविदा प्रक्रिर्येद्वारे वीज खरेदी करार करण्याची खरेदीदारास मुभा

iii. महाराष्ट्र प्रदूष नियंत्रण मंडळाची संमती / ना-हरकत प्रमाणपत्र घेणे बंधनकारक

पारेषण संलग्न प्रकल्प – पवन ऊर्जा व इतर

5) शहरी घनकचऱ्यापासून वीज निर्मिती (200 MW)

i. MERC ने निश्चीत केलेल्या दराने सामंझस्य करारान्वये महावितरणद्वारे वीज खरेदी

ii. उद्दीष्ट पुर्तीनंतर निविदा प्रक्रियेद्वारे वीज खरेदी करार करण्याची खरेदीदारास मुभा

iii. प्रकल्पाच्या आर्थिक व्यवहार्यतेसाठी रु. 4.50 इतके अनुदान.

iv. पुढील 4 वर्षात रु. 504.5 कोटी इतका भार अपेक्षित.

v. निष्कासन व्यवस्था उभारणी प्रकल्प धारकाद्वारे स्वखर्चाने

6) नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानावर आधारित ऊर्जा स्त्रोतांमधून विज निर्मीती (25 MW)

i. नव नवीन स्त्रौतांचा वापर अपेक्षित – उदा. Hydrogen Fuel Technology सागरी MICT, Heat Banks इ.

ii. अनुदान देण्याची तरतुद (रु. 100 कोटी पर्यंत)

iii. प्रकल्पाच्या यशापयशाच्या अनुषंगाने मोठया प्रमाणात पुनरावृत्ती (Replicate)

महाराष्ट्र शासन

पारेषण विरहित प्रकल्प

पारेषण विरहीत प्रकल्प

महाराष्ट्र शासन

1. सर्व प्रकल्पांसाठी तांत्रिक मान्यता देण्याचे अधिकार महाऊर्जास
2. तांत्रिक मान्यतेसाठी एकूण प्रकल्प किंमतीच्या 1 % रक्कम महाऊर्जाकडे जमा करणे आवश्यक
3. महाऊर्जाद्वारे प्रकल्प राबविल्यास, प्रकल्पाच्या स्वरुपानुसार व्यवस्थापन शुल्क 2 ते 5 % आकारणी
4. संयंत्रांसाठीची आधारभूत किंमत महाऊर्जाद्वारे दरवर्षी जाहीर

- **उद्दिष्ट्य -**

अ. क्र.		योजनेचे नाव	उद्दिष्ट
1	A	इमारतीचे छत (रूफ टॉप) - शासकीय इमारती	12,000 KW
	B	इमारतीचे छत (रूफ टॉप) - सहकारी संस्था/सहकारी गृह निर्माण संस्था इ.	40,000 KW
2		सौर कृषी पंप	1 लक्ष पंप / वर्ष
3		लघुजल व नळ पाणी पुरवठ्यासाठी सौर पंप	2,000 पंप / वर्ष
4		ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रम	10,000 घरे / वर्ष
5		विकेंद्रित सूक्ष्म पारेषण (Micro Grid) प्रकल्प	20 गावे / वर्ष
6		सौर उष्णजल संयंत्रे व स्वयंपाकासाठी सौर उर्जेवर आधारित संयंत्र	55,000 चौ. मी. / वर्ष
7		सौर उर्जेवर आधारित शीत गृहे (Cold storage)	800 प्रकल्प / वर्ष

पारेषण विरहीत प्रकल्प

महाराष्ट्र शासन

1. इमारतीचे छत (रूफ टॉप)

A. शासकीय इमारती (प्रतिवर्ष – 12,000 KW)

i. शासकीय, निमशासकीय, स्थानिक स्वराज्य संस्था यांची कार्यालये, आश्रमशाळा, ग्रामीण रुग्णालये, दवाखाने इत्यादी साठी लागू,

ii. सार्वजनिक बांधकाम विभागाशी समन्वय साधून योजनेची अंमलबजावणी (एनर्जी इफिसिएंट उपकरणे असलेल्या प्राधान्याने विचारात घेऊन)

iii. 1 ते 100 कि वॅ क्षमतेपर्यंतचे विद्युत संच अर्थसहाय्या करीता पात्र

iv. 5 वर्षांसाठी देखभाल व दुरुस्तीची जबाबदारी कार्यान्वयन यंत्रणेची

v. आर्थिक तरतूद - रु. 60 कोटी

B. सहकारी संस्था / सहकारी गृह निर्माण संस्था इत्यादी (प्रतिवर्ष - 40,000 KW)

i. प्रकल्पाची कमाल क्षमता 50 कि. वॅट.

ii. उपलब्ध आर्थिक सहाय्य प्रकल्प खर्चाच्या 20 %

iii. आर्थिक तरतूद - रु. 40 कोटी

2. सौर कृषी पंप आस्थापित करणे (1 लक्ष पंप प्रतिवर्ष)

i. पुढील 5 वर्षी दरवर्षी मुख्यमंत्री सौरकृषी पंप योजनेअंतर्गत 1 लक्ष सौर कृषी पंप आस्थापनेचे उद्दिष्ट

ii. सदर योजना केंद्र शासनाच्या कुसुम योजनेशी संलग्नित

iii. कुसुम योजनेअंतर्गत केंद्र शासनातर्फे 30 टक्के अनुदान

iv. लाभार्थी हिस्सा – सर्वसाधारण गट – 10 %, अनु.जाती व जमाती -5 %

v. दरवर्षी लागणारा खर्च रु. 1,950 कोटी, पैकी 585 कोटी अनुदान केंद्र शासनाकडून अपेक्षित.

पारेषण विरहीत प्रकल्प

महाराष्ट्र शासन

3. लघुजल व नळ पाणी पुरवठ्यासाठी सौर पंप आस्थापना (2,000 पंप प्रतिवर्ष)

i. गावे/पाडे/वाड्या / वस्त्या/ग्रामपंचायतीच्या (लोकसंख्या 5,000 पर्यंत) ठिकाणी आवश्यकतेनुसार 3, 5 व 7.5 अश्वशक्ती (एच.पी.) क्षमतेच्या सौर पंपाची आस्थापना

ii. लाभार्थी -

a. परिस्थितीमुळे सार्वजनिक पाणी पुरवठा योजनेसाठी वीज पुरवठा किफायतशीर होत नसलेली ठिकाणे-

b. अद्यापपर्यंत वीज पुरवठा न होऊ शकलेली गावे

c. पिण्याच्या पाण्याकरिता पूर्णपणे हात पंपावर अवलंबून असलेली गावे

d. तात्पुरता तसेच कायम स्वरूपी वीज पुरवठा खंडित असलेली परंतु थकबाकी नसलेली गावे

iii. प्रकल्पासाठी लागणारी आर्थिक तरतूद रु. 40 कोटी

4. ग्रामीण विद्‌युतीकरण कार्यक्रम (10,000 घरे प्रतिवर्ष)

i. **लाभार्थी -** वितरण कंपनीला पुढील 5 वर्षांमध्ये ज्या गावे / वाड्या / पाडे यांचे पारंपारिक पद्धतीने विद्‌युतीकरण करणे शक्य होणार नाही अश्या ठिकाणची घरे.

ii. 100 टक्के आर्थिक सहाय्य तत्वावर सौर उर्जेवर आधारित घरगुती दिवे व पंपांची उपलब्धता

iii. स्थापित करण्यात येणाऱ्या संयंत्रांची 5 वर्षांची हमी

iv. अपेक्षित खर्च रु. 38,000 प्रति संयंत्र

पारेषण विरहीत प्रकल्प

महाराष्ट्र शासन

3. विकेंद्रित सूक्ष्म पारेषण (Micro Grid) प्रकल्प (20 गावे प्रतिवर्ष)

i. **लाभार्थी -** राज्यातील अतिदुर्गम भागातील पारंपरिक पद्धतीने विद्युतीकरण न होऊ शकणारी गावे/ वाड्या /पाडे.

ii. 100% अर्थसहाय्य उपलब्ध

iii. ऑनलाईन पोर्टलचा माध्यमातून प्रकल्पातून निर्माण होणाऱ्या विजेची मागणी व मापन

iv. दरवर्षी 20 गावामध्ये सदर योजना राबविण्याचे उद्दिष्ट , अपेक्षित खर्च रु. 2 कोटी प्रति गाव

4. सौर उष्णजल संयंत्रे व स्वयंपाकासाठी सौर उर्जेवर आधारित संयंत्र (55,000 चौ. मी.)

i. **लाभार्थी -** शासकीय, निमशासकीय, स्थानिक स्वराज्य संस्था यांचे विश्रामगृह, वस्तीगृह , रुग्णालये, कारागृहे, प्रशिक्षण केंद्रे इ.

ii. किमान 250 लिटर्स प्रतिदिन क्षमतेचे सौर उष्णजल / स्वयंपाकासाठी सौर उर्जेवर आधारित संयंत्रांची आस्थापना करणे प्रस्तावित

iii. ई -पोर्टलच्या माध्यमातून अर्ज करण्याची सुविधा, प्रथम येणाऱ्यास प्रथम प्राधान्य

iv. संयंत्रांची संबंधीत उत्पादक / सिस्टीम इंटीग्रेटर द्वारे 5 वर्षापर्यंत देखभाल व दुरुस्ती.

v. उद्दिष्ट्य व महाऊर्जाद्वारे प्रतिपूर्ती तत्वांवर अर्थसहाय्य : -

योजना	उद्दिष्ट्य	अर्थसहाय्य
सौर उष्णजल संयंत्रे	50,000 चौ. मी.	रु .1,500 प्रति चौ. मी.
स्वयंपाकासाठी सौर ऊर्जा संयंत्र	5,000 चौ. मी.	रु. 4,000 प्रति चौ. मी.

5. सौर उर्जेवर आधारित शीत गृहे (Cold storage) (800 प्रकल्प प्रतिवर्ष)

i. **लाभार्थी -** सहकारी संस्था, शेतकरी गट, शेतकरी उत्पादक कंपनी, बचत गट, वैयक्तिक शेतकरी इ.

ii. केंद्र शासनातर्फे देण्यात येणाऱ्या प्रकल्प खर्चाच्या 30 टक्के अर्थसहाय्या व्यक्तिरिक्त, प्रकल्प खर्चाच्या 50 टक्के किंवा रु 6 लक्ष प्रतिप्रकल्प जी रक्कम कमी असेल तेवढे आर्थिक सहाय्य उपलब्ध

iii. एकूण आर्थिक तरतूद रु. 48 कोटी प्रतिवर्ष

महाराष्ट्र शासन

फलश्रुती व प्रस्ताव

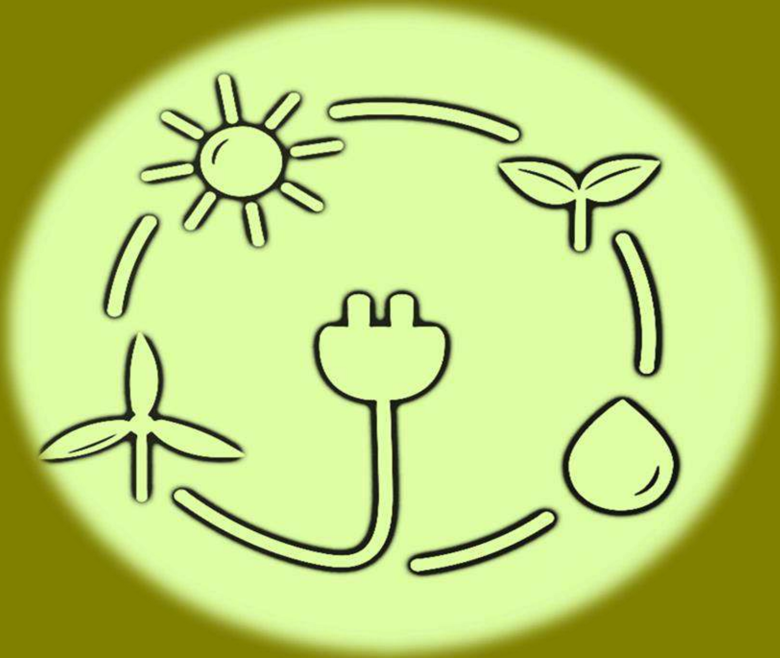

फलश्रुती व प्रस्ताव

फलश्रुती

1. राज्यात गुंतवणुकीची संधी निर्माण होऊन, राज्यासह देशांतर्गत उत्पादनात वाढ होणे अपेक्षित.
2. गुंतवणुकीमुळे विविध करांच्या माध्यमातून राज्यास अतिरिक्त महसूल अपेक्षित.
3. प्रकल्प उभारणी तसेच देखभाल व दुरीस्तीच्या माध्यमातून स्थानिक पातळीवर रोजगाराची संधी.
4. वितरण कंपन्यांना RPO च्या अनुषंगाने स्वस्त अपारंपारिक ऊर्जा खरेदीची संधी.

प्रस्ताव

राज्याचे नवीन अपारंपारिक ऊर्जा स्त्रोतांपासून विकेंद्रीत पारेषण संलग्न / विरहीत ऊर्जा निर्मितीचे व्यापक धोरण, उद्दिष्ट, अंमलबजावणी, कार्यपध्दती, आर्थिक तरतूद यास मान्यता देणे.

महाराष्ट्र शासन

धन्यवाद..!

RPO चे उद्दिष्ट्ये व पूर्ती

महाराष्ट्र शासन

Yearwise RPO Achievement as per MERC RPO-REC Regulations 2010

Year of RPO	Solar			Non Solar			Total % RPO Target	% RPO Met	Total RE Purchase
	Solar % RPO target	Solar Mus Procured	Solar % RPO Met	Non solar % RPO Target	Non Solar Mus Procured	Non Solar % RPO Met			
2010-11	0.25	1.1289	0.25	5.75	4926.42	5.75	6	6	4928
2011-12	0.25	10.893	0.25	6.75	6778.45	6.75	7	7	6789
2012-13	0.25	27.738	0.25	7.75	6543.111	7.75	8	8	6571
2013-14	0.5	211	0.5	8.5	7580.85	8.5	9	9	7792
2014-15	0.5	274	0.5	8.5	8701	8.5	9	9	8975
2015-16	0.5	401	0.5	8.5	11226	8.5	9	9	11627

Yearwise RPO Achievement as per MERC RPO-REC Regulations 2016

Year of RPO	Solar			Non Solar			Total % RPO Target	% RPO Met	Total RE Purchase
	Solar % RPO target	Solar Mus Procured	Solar % RPO Met	Non solar % RPO Target	Non Solar Mus Procured	Non Solar % RPO Met			
2016-17	1	444	0.40	10	11154	10	11	10.38	11598
2017-18	2	962	0.79	10.5	12856	10.50	12.50	11.29	13818
2018-19 (Provisional)	2.75	2279	1.74	11	12468	9.52	13.75	11.26	14747
2019-20 (Provisional)	3.50	3616	2.83	11.50	10452	8.18	15.00	11.02	14069
2020-21 (upto Sep-20)	4.50	2743	4.98	11.5	4877	8.85	16	13.82	7619

MSEDCL has achieved its Non-solar RPO Target uptp FY-2017-18 & Solar RPO Target upto 2015-16.

Yearwise RPO Targets as per MERC RPO-REC Regulations 2019

Year of RPO	Solar	Non Solar	Total % RPO Target
	Solar % RPO target	Non solar % RPO Target	
2020-21	**4.5**	**11.50**	**16.00**
2021-22	**6**	**11.50**	**17.50**
2022-23	**8**	**11.50**	**19.50**
2023-24	**10.5**	**11.50**	**22.00**
2024-25	**13.5**	**11.50**	**25.00**